

Debesuota, dieną 40°, naktį 35°. Saulė teka 8:04, leidžiasi 6:03

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Price 15c
Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, sausio-January 31 d., 1974 m.

Kaina 15c

26

KREMLIUS REIKALAUJA PRADĖTI PREKYBĄ

JUODOS IZRAELIO NUOTAIKOS

JERUZALĖ. — NYT korespondentas Terence Smith Izraelyje rado labai nuspūstą, pilną nepasitikėjimo nuotaiką. Tas faktas verčia vyriausybę dažnai tyrinėti žmonių opinią įvairiais klausimais. Visuomenė šiek tiek nusivylusi, kad valdžia nuo jos daug ką slepia. Neskelbiamos susitarimo su Egiptu smulkmenos, neseniai paaiškėjo, kad naftos šaltinius Sinajuje ir jūroje prie Sinajaus uždegė pačių izraelitų išsauta, "paklydusi" Hawk raketa.

Korespondentas sako, kad Izraelyje jaučiamas lyg kolektyvinis gedulas kaip buvo Amerikoje po prezidento Kennedžio nušovimo. Tas jausmas esąs mišinys gailėsčio ir gėdos, lyg po Martin Luther King mirties. Daug izraelitų neteko kare giminių, tikri skaičiai dar nežinomi, daug yra dingusių.

Prie blogos nuotaikos prisideda ilgai užsitęsusi mobilizacija, kuri paėmė į kariuomenę ne tik jaunus vyrus ir moteris, bet ir susisiekimo priemones. Sirijos fronte vis dar vyksta susisaujami, ir liginės atvežami nauji sužeistieji, jauni vyrai vis dar miršta ilgiausiam kare, kokį Izraelis kada turėjo.

Nepadeda izraelitams gerai jaustis ir dideli mokesčiai, šalta žiema ir nuolatinis kainų kilimas. Nervus gadina ginčai tarp generolų ir vyriausybės "susėnėjimas". Izraelitai įsitikino, kad nei vyriausybė nei generolai nebėga, kaip anksčiau, sumušti arabų per šešias dienas. Staiga paaiškėjo, kaip vienas žydas pareiškė, kad "Golda yra, kas ji yra — 75 metų pavargusi moteris". Ji atidavusi, ką geriausio turėjo, Izraeliui ir iš jos daugiau nieko nebegalima reikalausiti.

Izraelio valstybės prokuroras Meir Shamgarn, atsakydamas į kariuomenės štabo viršininko gen. Elazaro paklausimą, pareiškė, kad atsargos generolas Ariel Sharon, buvęs divizijos vadas Sinajuje, pasielgė nekorektiškai duodamas pasikalbėjimą užsienio korespondentams ir kritikuodamas savo vadus, Izraelio štabo viršininką ir gynybos ministrą. Jei jis turėjo kokių nusiskundimų, jis turėjo kreiptis pirmiausia į savo viršininkus ir vyriausybę, pareiškė prokuroras.

Prancūzai už naftą užmoka ginklais

BEIRUTAS. — An Nahar laikraštis Libane paskelbė, kad Kuveito vyriausybė sutiko statyti Prancūzijoje keturis didelius tanklaivius už 200 mil. dol. Kuveitas nutaręs pirkti iš prancūzų Mirage lėktuvų ir kitų ginklų. Derybos dėl ginklų prasidės Paryžiuje kovoje 20 d.

Al Anwar laikraštis Beirute paskelbė, kad ir Saudi Arabija pažadėjusi prancūzų užsienio reikalų ministeriui Jobertui duoti 5,6 milijonus statinių naftos per ateinančius 20 metų. Už naftą Prancūzija pastatys Saudi Arabijoje automobilių fabriką, cemento, tekstilės ir petrochemikalų fabrikus ir duos arabams Mirage lėktuvų ir tankų. Ministras Jobert baigė savo kelionę po arabų šalis sustodamas dienai Sirijoje.

Prancūzija dar nepaskelbė ar ji dalyvaus Washingtono konferencijoje, kurioje turi atvykti didžiosios naftos vartotojos. Prancūzų vyriausybė yra geruose santykiuose su naftos gamintojais arabais. Izraelis nerimauja, kad Kuveito ar Saudi Arabijos

Greit nurašys Indijos skolą

WASHINGTONAS. — Ambasadorius Daniel Moynihan bando įtikinti kongresą, kad yra naudinga Amerikos-Indijos santykiams nurašyti didelę Indijos skolą — 2,2 bil. dol. Ta skola turi būti nurašyta vasario 19 d. Likęs 1,1 bil. dol. turėtų likti Indijos bankuose Amerikos sąskaitoje, iš kurios Amerika apmokėtų indų rupijomis savo diplomatų išlaidas Indijoje ir Nepalyje. Šalia to, Indija turėtų grąžinti 64 mil. Amerikos dolerių.

Ši skola liko iš tų dienų, kai Indija gavo iš Amerikos didelius kiekius kviečių. Atstovas iš New Yorko Lester Wolff nepritaria tokiai didelei "dovana" Indijai. Jis paklausė: Kiek pinigų mes jau sukišome Indijoje? Ambasadorius atsakė: "Dešimt milijonų". "Ką mes už tai gavome, tik Indijos nedraugiškumą", — pasakė Wolff. Moynihan pareiškė, kad Amerika įsivėlė į tą biznį tik todėl, kad Indija badauja. Atstovas atkirto: "Ji ir dabar badauja".

Bolivijos streikai dėl aukštų kainų

LA PAZ. — Bolivijos Cochabambos provincijos ūkininkai perkirto kelius, susprogdino du tiltus ir keliose vietose susikirto su kariuomene. Vyriausybė tvirtina, kad už ūkininkų protestų dėl maisto kainų pakėlimo stovi politikai ir teroristai, gyvena kitose Pietų Amerikos respublikose. Vidaus reikalų ministras Castro Avendano pareiškė, kad sąmokslininkai siekia išBolivijos padaryti viso kontinento revoliucinį centrą.

Prezidentas gen. Hugo Banzer Suarez pats sukilimu paėmė valdžią 1971 m. rugpjūčio mėn. Dabar jis tvirtina, kad ji nori nuversti "kairieji elementai, finansuojami iš užsienio". Valdžios saugumas kelis kart iškratė generolo Eladio Sanchez namą, bet jo nerado. Gen. Sanchez neseniai buvo pašalintas iš kariuomenės vado vietos. Sakoma, kad jis vizituoja tolimą Yungas provinciją.

Visų streikų ir neramumų priežastis — maisto kainų pakėlimas. Valdžia tvirtina, kad kainos pakeltos todėl, kad produktai buvo nelegaliai šmugeliuojami per sieną į kitas valstybes, kur maisto produktai daug brangesni.

PARYŽIUS. — Prancūzų automobilių Citroen bendrovė atleidžia 25,000 darbininkų vienai savaitei, nes labai sumažėjo naujų automobilių užsakymai.

Mirage lėktuvai ar AMX tankai vieną dieną gali būti atkreipti prieš Izraelį. Libane eina gandai, kad ir V. Vokietija parduoda už naftą Iranui nemažą skaičių savo tankų.

Izraelio kareiviai ištuština smėlio maišus, prieš pasitraukdami nuo toliau matomo Suezio miesto.

KONTRABANDA — ARGENTINOS PRIEŠAS

BUENOS AIRES. — Argentinos vyriausybei didelį rūpestį sukelia kontrabandininkai, prieš kuriuos vyriausybė paruošė labai griežtus įstatymus, o finansų ministeris Jose Gelbard ilgai posėdžiavo su visų ginklų rūšių kariuomenės vadais. Sudaryta speciali komisija iš kariuomenės vadų ir gynybos, vidaus bei užsienio reikalų ministerių kovoti prieš kontrabandą. Ji atsirado, kad Perono vyriausybė įvedė griežtą algų ir kainų kontrolę. Ji sumažino Argentinos infliaciją iš 70%, buvusią 1972 m., iki 10% — pernai.

Kontroliuojant kainas, jos tapo mažesnės už kaimyninių valstybių kainas. Finansų ministerija apskaičiavo, kad pernai valstybė prarado apie 300 milijonų dol. pajamų, nes prekybos be jokių muitų ir mokesčių išvažiavo per sienas į Čilę, Boliviją, Braziliją, Urugvajų ar Paragvajų.

Neseniai Argentinoje sunku buvo gauti vištienos, nes, vyriausybės žiniomis, apie 3 milijonai viščių buvo išvežti į kaimynines šalis. Galvijai varomi per sieną gyvi, parduodami miltai, kviečiai, aliejus ir kiti produktai.

Į Braziliją buvo išgabenta per "žaliąją sieną" apie 400,000 tonų sojos pupelių. Vyriausybė buvo priversta pirkti sėklų ir lėktuvais jas atsigabanti iš Amerikos.

Argentinos pasieniuose atsirado kontrabandos centrai. Vienas toks centras yra Clorinda miestas su 12,000 gyventojų. Šiame mieste lygiu atsirado virš 100 urmo parduotuvių, pradėjo dygti sandėliai. Čia pat eina siena su Paragvajumi, o nuo sienos netoli — jo sostinė Asuncion.

Vyriausybei ypatingai rūpi sustabdyti nelegalią prekybą, nes šių metų kviečių derlius žada būti labai prastas. Pernai buvo gautas apie 8 mil. tonų derlius, o šiemet bus gerai, jei ūkininkai nuims nuo laukų 5,2 mil. tonų. Kviečiai visada sudaro Argentinos eksporto didžiausią dalį ir yra pagrindinis valstybės pajamų šaltinis. Dabar, artėjant bologam derliui, o produktams išeinant per sienas į kitas valstybes, Argentinos valdžia ruošiasi griebtis radikalių priemonių kontrabandai sustabdyti.

DETROITAS. — Kas Amerikoje gauna didžiausią algą? General Motors korporacijos pirminkas Richard Gerstenberg gauna per metus 300,000 dol. algos ir 574,000 dol. įvairių bonų. Išsina, kad jis per valandą uždirba 420 dol.

Mirė dr. M. Anysas

DR. M. ANYSAS

TORONTAS. — Sausio 29 d. Kanadoje mirė teisių daktaras Martynas Anysas, Lietuvos diplomatas, Klaipėdos gubernatoriaus aukštasis valdininkas, visuomenininkas, rašytojas, pedagogas ir žurnalistas, daug rašęs ekonominiiais, teisiniais, politiniais ir kultūriniais klausimais.

Dr. M. Anysas gimė 1895 m. lapkričio mėn. 5 d. Kintuose, šilutės apskr. Teisės mokslus studijavo Berlyno ir Hamburgo universitetuose. Teisių daktaro laipsnį gavo 1933 m. Hamburgėje. Ligi 1929 m. buvo Lietuvos pasiuntinybės Berlyne attache ir Lietuvos konsulas Hamburgėje. 1934—1939 gubernatoriaus patarėjas Klaipėdoje ir Klaipėdos krašto direktorijos narys. 1936—1939 Klaipėdos Prekybos Instituto docentas, vėliau Šiaulių Prekybos Instituto docentas.

Tremtyje 1968 m. dr. Anysas išleido veikalą: "Senprūsų Laisvės Kovos", už šią knygą laimėdamas dr. Vydušo vardo literatūrinę premiją. Autorius dar paliko rankraščiuose kelias knygas apie Vytautą, apie žymiąsias lietuves moteris.

Vėlonis Martynas Anysas giliai mylėjo Lietuvą, ypatingai savo gimtinę Klaipėdos kraštą ir jo žmones. Jo mirtis yra skaudus nuostolis jo šeimai ir visai lietuvių tautai. Laidotuvės įvyks ta šį šeštadienį, vasario 2 d. Toronte lietuvių tautinėse kapinėse.

Švedija atšaukė gazolino normavimą, tačiau pakėlė jo kainas iki 1.02 dol. už galioną.

PRAVDA KALTINA PENTAGONĄ, NES JIS TRUKDAS SANTYKIŲ PLĖTIMUI

MASKVA. — Kremliaus režimui, atrodo, nusibodo laukti, kada pagaliau prasidės biznis su Amerika. Nežiūrint įvairių jungtinių komitetų ir derybų su atskiromis JAV biznio įmonėmis, Amerikos kongresas tvirtai laikosi, neduodamas prezidentui galių suteikti Sovietų Sąjungai favoritinės valstybės statuso ir privilegijų. Pravda antradienį savo pyktį išliejo ant "Pentagono", kuris trukdąs amerikiečiams biznieriams pradėti prekybą su Sovietų Sąjunga. Pentagonas sabotuoja santykių pagerinimą, nes jam reikia pateisinti savo biudžetą ir dideles išlaidas ginklams, rašo Pravda.

Suezio miestas labai nukentėjo

SUEZAS. — Užsienio korespondentams Egipto vyriausybė leido aplankyti Suezio miestą, kuris buvo nuo likusio Egipto atskirtas Izraelio kariuomenės. Miestas labai nukentėjęs nuo spalio mėn. karo. Izraelitai bandė miestą užimti, tačiau jame buvo apie 16,000 vyrų, jų tarpe 5,000 kareivių. Civiliams gubernatoriui Badawi el Gholy buvo išdavęs ginklus ir jie atakliai gynėsi. Amerikiečiai korespondentai Suezio miesto gatvėse rado sunaikintus apie 32 Izraelio tankus.

Egipto žiniomis, Suezio mieste apie 80% pastatų yra sugriauti, nes dvi dienas miestą puolė Izraelio artilerija. Po to puolė Izraelio tankai, tačiau jie buvo atmušti. Izraelio generolas pareikalavo, kad Suezio gubernatorių atiduotų miestą, tačiau šiam atsisakius, daugiau puolimų nebuvo. Paskui prasidėjo paliaubos.

Kartu su korespondentais į Suezio miestą atvyko ir Egipto karo ministeris gen. Ahmed Ismail. Jis aplanke kartu su spaudos žmonėmis egiptiečių korpusą, kuris buvo izraelitų atkirtas. Kareiviai atrodė sveiki, svarūs, drausmingi ir aukštos moralės. Ministeris jiems pasakė, kad jų heroiška laikysena priverė izraelitus atsisukti. Egipto kariuomenės uždavinys esąs išlaisvinti visas okupuotas žemes.

Sovietai bando naują raketą

WASHINGTONAS. — Gynybos departamentas paskelbė, kad Sovietų Sąjunga praėjusi penktadienį ir šeštadienį bandė naujas savo strategines raketas SS-19, kurios iššautos iš Taratam vietovės, prie Aralo ežero nukrito Ramiajame vandenyne, 850 mylių į šiaurės vakarus nuo Midway salos. Manoma, kad tos raketos neša daugiagalvius užtaisus, kurių kiekvienas skrenda į atskirą taikinį. Raketos skrido 4,500 mylių.

Praėjusią savaitę sovietai buvo paskelbę įspėjimą laivams ir lėktuvams pasisaugoti jūron krentančių raketų. Sovietų stebėjimo laivai pasiliko nukritimo vietoje, todėl galima laukti daugiau bandymų.

SPRINGFIELDAS. — Vakar Illinois legislatura turėjo nuspręsti du svarbius klausimus: sumažinti viešųjų greičių iki 55 mylių per val. ir dar šią vasarą pradėti valstybinę loteriją.

HONOLULU. — Havajų valstija pirma gali įsivesti gazolino normavimą, nes ten gazolino dar mažiau kaip kitose valstijose.

Sovietų komunistų partijos organas nurodo net asmenį, kuris Pentagono kovoja prieš prekybą su sovietais. Tai esąs "Mr. Kerry", Pentagono mokslo ir technikos tyrinėjimų direktorius. Jis sakąs biznieriams, kad jų gaminiai ir pavojų išstatys Amerikos saugumą, jei jie pateks į sovietų rankas. Gynybos departamentas pareiškė, kad departamente jokio "Mr. Kerry" nėra. Spėjama, kad Pravdoje minimas asmuo yra Malcolm Currie, tyrinėjimų ir inžinerijos direktorius gynybos departamente.

Pravda sako, kad kalbos apie Amerikos saugumą ir pavojų išstatymą yra juokingos ir jos tik trukdo ekonomini, mokslinį ir technologinį bendradarbiavimą tarp abiejų šalių. Sovietai gali reikiamų prekių ir gaminių pasi rinkti kitose šalyse.

Gynybos departamentas paneigė teiginį, kad jis trukdo prekybą išvystymui. Paskutinią kartą departamentas įsikio 1970 m. pavasarį, kai sekretorius Melvin Laird pasisakė prieš Fordo numatytą statyti Sovietų Sąjungoje sunkvežimių fabriką prie Kama upės. Laird tada nurodė, kad sovietų sunkvežimiai, statyti Fordo bendrovės, atsidūrė šiaurės Vietname ir bus naudojami Ho Chi Minho keliuose. Fordas po tų pastabų atsakė, kad statyti rusams fabriką, bet jis vis tiek yra statomas.

Pravda specialiai paminėjo savo straipsnyje Control Data kompiuterių korporaciją, su kuria sovietų vyriausybė pasirašė 10 metų sutartį kompiuterių technologijai pirkti už 500 mil. dol. Kompiuteriai ne tik gali padėti Kremlui susiprinti ekonomikos priežiūrą ir planavimą, bet gali būti naudojami ir karo tikslams.

Control Data bendrovė pareiškė spaudai, kad gynybos departamentas nesikreipė į ją ir nesikišo į bendrovės derybas su sovietais.

Spasskis laimėjo

SAN JUAN. — Sovietų šachmatų didmeisteris Boris Spasskis laimėjo prieš amerikietį Robert Byrne trečią partiją ir tuo pačiu pateko į pusfinalius. Trys partijos baigėsi lygiomis.

Kituose ketvirtfinalio lošimuose Menrique Mecking iš Brazilijos pralaimėjo septintąją prieš Viktorą Korėnojų iš Sovietų Sąjungos. Šis jau turi dvi laimėtas partijas.

Dviejų sovietų šachmatininkų Anatoly Karpovo ir Lev Polugajevsky šeštoji partija buvo atidėta dėl Polugajevsky susirgimo. Karpovas yra laimėjęs vieną partiją. Ketvirtąją porą Tigran Petrosian ir vengras Lajos Portisch pradėjo šestą partiją. Petrosianas yra laimėjęs vieną.

SAULĖS ŠERMENYS

(Vietoj recenzijos)

Pagaliau turiu! Išleista Morkūno spaustuveje Čikagoje, o kasa paties autoriaus iš Bostono, Antano Gustaičio, to seno cūniko, reinkarnuoto Satyro (graikiškai Satyros, kalnų nimfoms giminiškas vaisingumo demonas. Plačiau apie tokį skaityti L. E. t. XXVI psl. 525), vienintelio tokio mūsų dailiojo literatūro, kario kiauurai veriantis satyra skaitytoją verčia juoktis pro ašaras!

Antstalinio albumo formato (11x9 nykščiai) fluksusinis Al-gamanto Mackaus Knygų Leidimo Fondo leidinys, nepaprastai taikliai papildytas dailininko Viktoro Vizgirdos spalvotomis, po piln, puslapi užimančiomis apokaliptinėmis iliustracijomis, kurias krapk laukan ir ključok į retųjų menų ir menininkų albumą, jei neoutų gaila nuskriausti "Saulės šermenų".

Nors dar toli gražu nebaigęs perskaityti (Gustaičio lirikos-entyras reikia skaityti nelyginant kaip šokoladą valgyti, plytelytė po plytelytės atsilaužiant ir leidžiant kiekvienai pačiai burnoje šitrtpti), bet jau galiu pasakyti, kad čia yra ne vienos saulytės šermenys, o visų latrų pakasynos. Tai yra viso gyvenimo išpa-žintis jei ne mūsų visu, tai tikrai visų tų, kurie turi ko iš savo gyvenimo išpažintininkui papasakoti!

Graudinga elegija "Rauda" pradžioje apraudoja autorius poetas mirusių saulytę:

Ko numirei, Saulyt, mums laimėn kelią švietus,
Kai nebaigta giesmė, neatšvęsti darbai?
Ar nebėra ir tau žydrijo tėvynės vietos
Ir, bėgdama dangun, į žemę sukniubai?...

Toliau, tarpe 59 eliuotų gyvenimo tikrovės veidrodžio ske-veldrų šukelių per pusę lūpų apgailestaujami visi septyni didieji griekai ir eilės mažųjų mielių atsiminti griekų-griekelių... ir kas Gustaičio kūryboje šį sykį nauja ir apstu, tai užuominų, kad ar tu gyventum šlaip ar taip, o nuo Ridiko vistiek neišsuksi. Štai iš 59 eilėraščių keletas ištraukų:

Praeis dar metai — keleivio kojas
Iriasi į lovį, šilkais išklota,
(Visi laimingi, visiems gerai).
O mažieji išbadėję
Skelbia didžiojo idėją,
Savo kūnais grindžia kelią,
Didįjį aukščia dar kelią, —
Ir iš graboriaus gėlių
Syposos galvos didelių...
(Gera būti dideliam).
Rašau tau danguosna, mūs protėvi, seneli,
Per mylimas rankas linkėjimų siūniu —
Tik vakar pas tavę išvyko mano Nelė,
Tavernoj, be kančių...
Išguldė jus audra, lyg ažuolus išrovus,
Ir Dievo vagone išaugome kiti:
Jūs maudėtės Merky su marškiniais ir drovūs —
Mes mirštame girti... (Laiškas proseneliui).

Dar tik penktas eilėraščių, o jau keturios citatos visiems rū-pimuojau klausimu. O eilėraščių šešios dešimtys be vieno. Užteks. Antano Gustaičio "Šermenys" privers susidomėti visus, kurie save tose veidrodžio šukėse pamatys, o tokių nemažai rasis. Pa-stebėtina, kad panašiai kaip bosas tinka orkestrui, taip Vizgirdos šaržai su raguotais ir pušnaguotais latrų gyvenimo palydovais harmoningai papildė šį paminklinį mūsų didžiojo satyro Antano Gustaičio neeilinį elijų rinkinį.

DR. KAZYS GRINUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

11 tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienuose" už \$5.00, užsakant pastu reikia pridėti 25 centus pasto išlaikymo apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir mintys" tomą (neįristą) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

NAUJIEŲ VAJAUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokia para-ma, taip pat atsiliepiantys laiškais ir pareiškimais, kurie rado teigiamą at-garsį visu lietuvių protuose bei širdyse pačioje vajaus pradžioje.
Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiamą paramą aukomis, bet ir kiekvienam laikraščiui brangiausia dovana — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjant jų skaičiui būtų ilgam užtikrinta egzistencija nekeliant kainos. Naujienuose savo tikslią in-formaciją ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visu lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama taptų konkre-ti. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienuos, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsiskirti Naujienuos. Jos yra visoms įdomios, naudingos, rei-kingos, ir net būtinios.

Chicagoje ir Kanadoje Naujienuos metams — 24.00, pusė metų — \$13.00, trims mėnesiams — 7.50, viename mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vie-tose metams — \$22.00, pusė metų — \$12.00, viename mėnesiui — \$2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siūniu dol.

- ☐ Prašau siūsti Naujienuos per mane užsiskiriant naujam skaitytojui.
☐ Užsakau Naujienuos savo kaip dovana proga.
☐ Sumoku savo prenumeratorių mėnesių ankščiau, kad jums nepritekų siūsti raginimo.
☐ Vajaus proga prašau siūsti Naujienuos vieną savaitę, kad su jomis su-sipažintų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

Parašas

Buvęs New Yorko "Yankees" klubo beisbolo žaidėjas Mickey Mantle buvo priimtas į sporto garsenybių "Hall of Fame".

J. KLAUSEIKIS

KAS NORI, TEUŽTARIA PREZ. NIXONĄ

LAISVOJO TRIBUNA

Sausio 19 d. Naujienuose iš-pausdintas žvalgo atsisaukimas "Užtarkime prezidentą Nixoną", parašytas kai kur visiškai tiesos nepaisant.

Žvalgas tvirtina: "Respubli-konų rinkiminė komisija buvo gudresnė". Na, jei ji buvo ne tik gulri, bet ir gudresnė, tad kodėl dabar tos komisijos nariai vienas po kito teismo organų paka-ltinami, o kai kurie jų jau net nu-bausti, kai teisme prie kaltės prisipažino? Žmonių išmintis sa-ko, jog gudrų vagį sunku pagauti. Tad respublikonams, rinkimi-nės komisijos nariams, šitaip į kalėjimą einant arba jiems į kalėjimą žvelgiant neturėtų žval-gas tuos vyrus gudriais visuo-menėi pristatyti.

Ne demokratai sukūrė tą tragediją, bet respublikonai

Nėtiesa žvalgas rašo, jog de-mokratai kaltina: "išvogė se-kretus". Watergate įsilaužėliai buvo sargo pagauti. Jis pasaukė policiją. Ten areštuoti ir teis-mo nubausti vyrai dar nespėjo pavogti ir nespėjo pasiimti dar-bo aflikti. Pagal įstatymą tai ir nesvarbu, užtenka, jog jie įėjo, nelegaliai į svetimą būstą ir už tai nubausti. Vargu ir žval-gas nepasauktų policijos, jei jis savo namė užtiktytų nelegaliai į-jusius asmenis, nors jie dar bū-tų ir nieko nepavogę.

Tragedija susidarė iš to, kad Watergate įsilaužimą suprojek-tavo prez. Nixono artimi ben-dradarbiai, jo rėmėjai. Trage-dija ir ta, kad tie pasamdyti ka-laužėliai tuoju nubausti ir ka-lėjimui pasodinti, kai tuo tarpu kai kurie to Watergate žygio sumanytojai ir planuotojai tebe-ra laisvi. Tragedija ir ta, kad prez. Nixonas tariama privilegi-ja žadėjo neleisti savo patarėjų tarydų, bet jis tuo išsišokimu prašovė. Tragedija, kad tiek il-gai nuvilkinta rekorderio juos-telių (tape) išdavimas teismui, kol net kai kuriuos pasikalbėji-mus kažkas išgraužė.

Ne vien demokratams teisybės siekia, bet ir kai kurie respubli-konai, pvz., buvęs prezidentinis kandidatas, senatorius Goldwa-ter, jau ne kartą viešai presiden-to Nixono nepagyrė, kam jis tą Watergate taip užvilkinio, kam nepasako tiesos.

Praturtėjimas ir taksai.

Kalbėdamas apie prez. Nixono praturtėjimą žvalgas išrado naujų dalykų. Jis aiškina: "Jei turtingi jo draugai paaukojo pre-zidentui, tai jie gerą vardą įgi-jo. Čia nekaltas prezidentas".

Prez. Nixonas yra viešai pa-skelbęs savo pajamų ir išlaidų deklaracijas mokesčių įstaigai duotiems. Kas į jas pažvelgė,

tas nematė, kad ten būtų pajamomis minimos "drabužių dova-nos". Iš kur žvalgas žino, kad prez. gavo praturtėjimo dovanų?

Ne tik demokratams, bet ir kai kuriems kongresmanams res-publikonams yra neaiškumų Ni-xono praturtėjimo eigoje, tad ir keliama klausimai. Pavyzdžiui, Nixonas pardavė apartamentą New Yorko ir uždirbo. Pelną mo-kesčių nemokėjo, nes taksu at-skaitoje įrašė, jog pinigų išlei-do savo nuolatinėje rezidencijai Kalifornijoje nusipirkti. Pagal tai Kalifornijoje yra jo nuolati-nė gyvenamoji vieta, jis Kali-fornijoje balsuoja, yra Kali-fornijos pilietis, bet taksu nemoka, kaip kad kiti. Kalifornijos gy-ventojai teitui turi taksus mo-kėti.

Kai šis dalykas išsklaido, tai Ni-xono šalininkų imta aiškinti, jog jis gyvena Washington D. C., ir Kalifornijos taksu neturi moki-ti. Vadinasi, "susiadaryta" dvi le-galias rezidencijas: kai reikėjo parduodu apartamentą pelno mo-kęstį mokėti, tai aiškino, jog Ka-lifornijoje nusipirkė rezidenciją, o kai Kalifornijos mokesčių ne-moka, tai aiškina, jog jo residen-cija yra Washington.

Apie prez. Nixono praturtėji-mą kalbėdamas žvalgas mini mi-rusį prez. Johnsoną. Nevietoje ir be pagrindo. Žvalgas nenuro-do nieko, ką Johnsonas nelega-liai padarė. O pagaliau, jei ką būtų nelegalaus padaręs, ar to-kiu atveju blogu pavyzdžiu ga-lima kito darbus teisinti? Tiesa, yra teismo praktikoje žinomi da-lykai, kai nusikaltėlis išsiskosio, jog jo pažįstamas taip darė, tad ir jis padarė nusikaltimą. Tokia filosofija visuomenę nepirstina,

Pensijos ir žmonijos
labui padaryti darbai

Valia žvalgui reikšti nuomo-nę, jog prez. Nixonas padarė žmonijai daug gerų. Gal tai ir per ankstyvas jo sprendimas. Pa-galiau, jei pirmoje eilėje mini-mas pensininkų "algų" pakėli-mas, tai dar labiau žvalgo teigi-mai sumenkėja. Prez. Nixonas nepakėlė nei žmonijos, nei Ame-rikos pensininkų "algų" arba pensijų. Amerikos kongresas nutarė Amerikoje pensijas pa-kelti. Įstatymą pasirašydamas prez. Nixonas pastebėjo, jog jis esąs priešingas pakėlimui, bet pasirašas.

Vietnamo karo prez. Nixonas neužbaigė. Ten karas tebevyks-ta. Amerikos kariuomenės at-saukimas žmonijai dar neatnešė nei taikos nei naudos.

Į prezidento nuopelnus žval-gas skiria prekybą su Kinija. Esą, kinai už milijonus pirklo Amerikos grūdų. Pirklo Kinija

perka ir komunistinė Rusija. Jei žvalgas paskaičiavo, jog 5 mili-jonai išleisti nusikaltimų tyri-mui (Watergate), tai kodėl ne-paskaičiuoja, kiek milijonų tak-sų dolerių išleista tai grūdų pre-kybai? Juk yra tikra, kad grū-dai parduoti žemiau vietinės rin-kos kainos ir skirtumą valdžia pirkliais primoka. Ir po tokios prekybos Amerikoje pradėjo sto-koti pašarinių grūdų, pradėjo maisto kainos spartiai kilti. Kad nebūtų iškeptas pranašau-jamas vieno dolerio vertės duo-nos kepalėlis, pats prez. Nixonas neseniai pasakė, jog iki ateinan-čio derliaus numatomam grūdų trūkumui užkirsti, bus perkama grūdų iš Kanados. Ar tokia pre-kyba su komunistiniais kraštais, privedusi prie nedateklių Ame-rikoje, yra girtina? Vargu.

Pasikeitimai valdžioje,
prez. Nixono rekordas

Pamini žvalgas keletos buvu-sių prezidentų pavardes, su apta-rimais katras ką gero ar ne ge-ro padarė. Žinome, jog ne vie-nam prezidentui pasitaikė pa-tarėjų pasirinkti asmen, kurs vėliau tarnybę padėti nusikal-timui panaudojo. Tačiau prez. Nixonui lemta sumušti rekor-dus. Jei žvalgas paskaitytų, kiek jau nubausta, kiek dar teismo laukia iš prez. Nixono štabo iš-ėjusių vyrų, tai jam rankos pir-ty nebeužtektų.

Per penkerius prezidentavimo metus prisitaikinti net keturi vy-riausio prokurorai, jau neskaitant kitų žemesnių prezidentūros val-dininkų pasikeitimų. Adminis-tracijoje nėra pastovumo. Ener-gija suteikta, kaip išvengti nu-sikaltimų tyrinėtojų reikalavi-mų, kaip apsisaugoti. Kai val-džios pareigūnai užimti tik savo kailio gelbėjimu, nebėra kada arba mažai taiko belieka val-

tybės reikalams spręsti. Dar ne- užbaigti užsienio politikoje Kis-singerio atsieikimai negali už-dengti to ekonominio chaoso, kurs prasidėjo su paskelbimu ir atšaukimu nevykusios kainų ir algų kontrolės, paliekant pramo-nininkams laisvas rankas.

Kai pasigirdo balsai, jog vice-prezidento Agnew finansinė veik-la tyrinėjama, skaičiau viena-me lietuvių laikraštyje tvirtini-

ma, jog tai tik viceprezidento šmeižimas, niekinimas. Tačiau teismo eiga parodė, jog šmeiži-mo nebūta. Ir žvalgas į savo straipnio pabaigą šaukiasi lie-tuvių visuomenės: — "užtarki-me neteisingai puolamą savo Amerikos prezidentą Nixoną".

As jaučiuosi taip pat galįs vie-šai pareikšti savo nuomonę — prisivirė prezidentas košės, tai tegul ir suvalgo.

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū-sų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikejimą. Mes norė-tume būti Jums naudingi ir ateltyje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

5 1/4 %
Passbook Savings.
All accounts com-pounded daily — paid quarterly.

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4048 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

7 1/2 %
4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENŲ LIETUVISKŲ
KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.90, o kietauose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

U.S. POSTAL SERVICE
Ad No. 133—Req. No. 84563—399 lines (3 cols. x 133 lines)—Newspapers, 1972
Printed in U.S.A.

I've seen the amount of mail we handle get bigger every year. Zip Code's the only way we've kept up with it.

Norbert J. Rokusek
Postman of Mails

Help us help you.

People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.

1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
3. For next-day delivery crosstown, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code.

Your Postal Service

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months.	
In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months.	
Canada \$24.00 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$24.00	
pusei metų \$13.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Brežnevas nepajėgia maitinti kubiečių

Praeitą antradienį daugelį nustebo Leonido Brežnevo telegrama, iš Vakarų Atlanto padangių pasiųsta prezidentui Niksonui. Amerikiečiai nežinojo, kuriais sumetimais sovietų komunistų partijos pirmasis sekretorius skraido Ameriko pakraščiais. Jiems buvo nesuprantama, ko galingiausias Sovietų Sąjungos valdovas ieško vakarų Atlante.

Pasirodo, kad Brežnevas rado reikalo nusikristi į Kubą ir išsikalbėti su diktatoriumi Fidel Castro. Sovietų agentai Kuboje ir Castro atstovai Maskvoje reikalų nepajėgė išspręsti. Čia susitaria, čia kiekvienas kitaip tą susitarimą interpretuoja. Castro buvo susitaręs su Chruščiovu, tikėjosi gauti ginklų Pietų Amerikai užkariauti, bet Maskva vis dėlto taip toli nėjo. Castro pasiuntė Če Guevarą į Pietų Ameriką, bet jis labai lengvai ten rankas iškėlė. Pačioje Kuboje Castro privirė tokios košės, kad Sovietų Sąjunga kiekvieną dieną turėjo išleisti šimtus milijonų dolerių gyventojams maitinti.

Sovietų Sąjunga buvo padariusi įvairius susitarimus su Kubos diktatoriumi Castro. Rusai pradžioje duoti kubiečiams pakankamai javų, o Kubos diktatorius pradžioje nuvežti rusams didoką kiekį cukraus. Javus rusai vežė, kol turėjo, bet Castro cukraus nepajėgė pristatyti. Vienais metais cukraus nendres neužderėjo. Kitais metais neturėjo pakankamai žmonių nendrėms pauti. Pats Castro vyko į laukus ir piovė nendres, bet ir toks pavyzdys mažai tepadėjo. Kubiečiai nesitenkino vienos ar dviejų valandų darbu. Jie norėjo, kad visi Havanos dykduoniai eitų dirbti. Kol Castro buvo laukuose, tol ir nendrių piovėjai dirbo, bet kai Castro dingdavo, tai ir piovėjai sulisdavo į nendres. Kubon buvo nuvažiuoję didokas komunistų susižavėjęs Amerikos jaunimo būrys, bet labai greitai tos viltys išsiblaškę. Kubon jie važiuo dideliu būriu per Kanadą, bet dabar bėga pavieniai, apie savo patirtį kalbėti nenorėdami.

Kiekvieną dieną Sovietų Sąjungai Kuba kainuodavo po šimtą milijonų dolerių. Kiekvieną dieną Castro pasižadėdavo pagaminti rusams daugiau prekių, bet nepajėgdavo. Atrodo, kad Brežnevas ryžosi trumpai ir aiškiai pasakyti, kad kubiečiai patys privalo sau duoną užsidirbti. Sovietų valdžia, skriausdama pačius rusus ir rusų pavergtas tautas, siuntė maistą ir kitokius produktus Kubon, bet toliau tokios pagalbos teikti negalės. Brežnevas patarė diktatoriui Castro ieškoti gladesnių ryšių su Amerika. Prieš penkeris metus Castro nenorėjo

VADOVAI IR VADOVĖLIAI

(Tęsinys)

Kurie mokytojai ir ne mokytojai nebuvo skaitę neišmokytojų, o tik "Drauge" liepos 26 d. "Mokykla ir vadovėliai turi žadinti meilę tėvynei", tie irgi tėvo išpliekta visų kitų apie vadovėlių neigiamybę, girdėta, palaikę teigiamybėmis, žadinančiomis meilę tėvynei. Apskritai vadovėlio, tokiu metu, nemačiusiems ir atsiliepim neskačiusiems neatėjusi ne mintis, kad vadovėlyje, leidžiamame LB-nės švietimo tarybos, galėtų būti kas nevadovėliška! — nekalbant apie tai, kad tos pačios autorės parašytiems dviem vadovėliams ne tik nėra buvę esminių prieštarių, o iš jiedvių "Tėvų šalis" pripažintas visai geras. Jeigu dar kas atsiminė 1969

kalbėti su JAV, tuo tarpu dabar jis jau norėtų pradėti pasitarimus dviejų valstybių santykiams pagerinti. Komunistas Brežnevas, išsikalbėjęs su Castro, rado reikalo pasakyti kalbą kubiečiams. Prie darbo sunkiau kubiečius sukviešti, bet politikų pasiklausyti jie noriai bėga. Havanoje Brežnevo klausėsi keli tūkstančiai kubiečių. Brežnevas kubiečiams priminė, kad jam pavyko susitarti su prezidentu Niksonu keliais svarbiais tarptautiniais klausimais. Jis priminė, kad abi galingosios valstybės susitarė apriboti atominę ginklų gamybą, kad jos susitarė sustabdyti karo veiksmus Pietų Azijoje ir Artimuose Rytuose. Jis priminė kubiečiams, kad jis pats panaikinęs "šaltąjį karą" ir siekia padidinti gamybą ir praplėsti tarptautinę prekybą. Be kitų dalykų, Brežnevas kubiečiams pasakė:

"Revoliucija pribirsta vienoje ar kitoje šalyje. Kada ta revolucija pribirsta ir kokių metodų ji įgauna — yra grynai tos šalies reikalas. Sovietų Sąjunga remia Kubą karo jėga ir ekonomiškai. Bet kubiečiai teikiama sovietų ginklais nieko neprivalo pulti. Ginklai kubiečių rankose privalo tarnauti tik ir ramybei. Komunistai netiki, kad būtų galima eksportuoti revolucijas į kitus kraštus, nes labiausiai jie nori taikos..." (Chicago Daily News, 1974 m. sausio 30 d., 8 psl.).

Brežnevas ir Havanoje meluoja, kaip jis melavo kituose kraštuose. Brežnevas tarėsi su Dubčeku vadovaujama Čekoslovakijos valdžia, bet tuo pačiu metu jis įsakė maršalui Jokubovskiui paruošti invaziją į Čekoslovakiją. Brežnevas buvo pradžioje Niksonui nusiųs karo medžiagos į Egiptą, bet jis dienos ir naktimis sovietų lėktuvais siuntė egiptiečiams šautuvus, kulksvais, džiūsius ir patrankas. Jis įsakė sovietų parašutinininkams pasirosti mūšiams pačiame Egipte. Sovietų karo vadovybė sustabdė invaziją, kai prezidentas Niksonas įsakė Amerikos karo jėgoms pasirosti karo veiksmams.

Sovietų Sąjunga nepajėgia tokiais kiekiais siųsti maisto į Kubą, kokiais ji siuntė iki šio meto, todėl Brežnevas ir patarė Kubos diktatoriui sumažinti toną ir bandyti gauti paramos iš Amerikos. Bet Amerika taip jau lengvai savo priešams paramos neteikia. Torės dar daug vandens nubėgti, kol Castro valdoma Kuba gaus ekonominę Amerikos paramą. Castro iššvaistė Kubos aukšą ir užsienio valiutą, ruošdamas karo ekspedicijas į Haitį ir siųsdamas ginkluotus gaujas į Pietų Ameriką. Karo medžiagos ir jaunų vyrų siuntimas brangiai jam kainavo. Jis neteko geriausio savo bendradarbio Če Guevaros, bet revolucijos niekur nesukėlė. Dėl blogai organizuotų karo veiksmų, Pietų Amerikoje nukentėjo ir sovietų reikalai.

Fidel Castro, privedęs Kubą prie bankroto, turėtų pasitraukti ir dingti. Jeigu jis to nepadarys, tai badaujantieji kubiečiai bus priversti pavaryti Castro ir visą prie valdžios priėjusią komunistinę gaują.

ma i "Rūtelę" įdėtiems to autorius eilėraščiams tėvų, mokytojų ir visuomenės pasipriešinimą, visi geros valios mokytojai negalėjo įjarti, kad dabar švietimo Taryba nuleis niekais anuos balsus ir šį vadovėlių patstūmės iš didelės dalies jame sukurtos švietimo aplinkos ir bolševikinės rusiškos propagandos linkui. Arba bus nepakankamai budri, kad jį nepakliūtų priešingumų PLB-nės vyriausiam tikslui, pasakytam įstatų 7 paragrafe "Mokykla yra tautinės dvasios židinys".

I mokytojų studijų savaitės darbų eilę supažindinimas su naujuoju vadovėliu įrašytas buvo. Tą valandą mokytojas J. Placius, (savo parašytą vadovėlių žodyje parašęs pastabų), su šiuo vadovėliu, sukrautu ant prezidento stalo, pažindino taip.

Daugiausia 4 — 5 knygas paleido dalyviams susipažinti, o pats skaitė iki tol spaudoje tuos neigiamus apie vadovėlių atsiliepimus. Skaitėdamas kreipė dėmesį, kad kabinamasi prie foto nuotraukų, neskaitytą tekstą arba vadovėlio nematė (!!!). Girdamas vadovėlių, kad jis gerai paruoštas, tinka būti lietuviškose mokyklose vadovėliu ir t. t. Siūlė visus neigiamus atsiliepimus, čia jo perskaitytus, pasmerkti ir atmesti, nes jais einama "prieš lietuvišką mokyklą".

Tuo tarpu gavę knygas, skubiai vertė lapus, ieškodami tų fotografijų, tuo įrodydami, kad vadovėlio nėra buvę matę. Žinoma, po kolūkių fotografija parašo "Pažangos Kolūky" negalėjo rasti, nes jis pakeistas kitu.

Pirmiau buvę su vadovėliu apsipažinę, kiti tik dabar tas fotografijas pamatę, pasirodė priešingi joms čia būti. Nors ir po tokio siūlymo neigiamus atsiliepimus pasmerkti, vis dėlto kai kas mėgino klausti, iš kur tokios fotografijos gautos, kodėl į vadovėlių sudėtos ir t. t. Visi klausėjai su perskaitytomis kritikomis, siūlomomis kritikomis jas pasmerkti, pasirodė tos pačios nuomonės.

S. Jonynienė sakė, kad fotografijos "Pažangos Kolūky" neįdėjusi. Dėl kitų, dėl laido tuvių eisenos, sakė jas dėjusi todėl, kad kitokių neturėjusi!!!

P. S. Rudys, ypač p. Kavaliūnas karštai šnekėdamas teisinosi jog tūl nuotraukų irgi nesijungė. O jau parašo "Pažangos Kolūky" tikrai nepadėjęs. Tai bus padarę Romos Saleziečiai. Jie mat spausdina sviočius leidinius, turi visokių nuotraukų; tai sumaišę turimas su daugeliu nusiųstųjų, ar kaip

kitais atsitikę, kad štai dabar "Gaila" vadovėlyje atsirado Pažangos kolūkių fotografija. Žadėjo ją išimti.

Tada tūl klausovų sužinota, kad yra dvejetainis vadovėlių pirmieji su parašu "Pažangos Kolūky", antrieji — "Lietuvos Laukuose". Ir bus dar treči bet to lapo... Bet tū trečiųjų neteko matyti.

Su vadovėliu supažindinti paskirto laiko buvo per trumpa. Supažindinimas nebuvo tuo laiku baigtas dėl to, kad ne visą auditoriją sutiko atmesti siūlomus neigiamus atsiliepimus, ir iš 40 kilo ilgiau užtrunkusių klausinėjimų ir į juos atsakinėjimų. Posėdis nukeltas baigti po vakarienos.

Per pertrauką mokytojų buvo samprotauta ir taip. Apskritai yra žinoma, kad Romos Saleziečiai rūpestingai, tiksliai, dailiai atlieka jiems pavestus darbus. Jeigu jų darbai būtų kokie atkūriniai, jiems neduotų nė švietimo Taryba ypač vadovėlių ir kitų knygų spausdinti. Tai žinant mokytojams sunku patikėti, kad Saleziečiai taip lengvažiūriškai būtų pasielgę su šio vadovėlio spausdinimu. Dar sunkiau patikėti, kad jie samoningai būtų kokią atsiųstą jiems nuotrauką pakeitę arba po atsiųstą suklaidoję parašą... Iškiliu tokiems dalykams aiškėn, aptemtu jų geras vardas "prestižas", grėstų netekti dalies darbu, iš viso galėtų pakliūti į bėdą, jau nekalbant apie katalikus vie-nuolių saistantį teisingumą.

Bet lengviau patikėti, kad lietuviškos išlaikymo vadovai ir sargai, vadovėlių, greičiausiai užprašę, tikrinę ir priėmę, negalėjo nežinoti, kas tas ar tie, iš kur gavę tokių nuotraukų, kas užprašę tokių iliustracijų, kas "Gaila", nusiuntę į leidyklą...

Mokytojai (ne visi) pajutę, jog švietimo vadovybės iš anksto ir galutinai nuspręsta, kad vadovėlis geras, suprato, jog prieš tokį vėją čia papūtimas būtų ne tik be prasmės, bet dar už priešinimąsi gali būti atmestas, kaip siūlyta atmesti anie recenzentai. Todėl į vakarinį posėdį visi dalyva-vę dieniniame grįžo. Ar jie reiki-kiamai pesielgė ar ne, čia nesprendžiama.

Vakariniam posėdyje, vienu ir kitu dalyvių suskaitymu, dalyvavo tarp 35, daugiausia 40-ties asmenų. Kiek iš jų buvo tų pačių, dalyvavusių dieną, kiek prisidėjo naujų, kiek buvo mokytojų, kiek visų kitų, nesuskaičiuota. Bet buvo ir vienu ir kitu... Dabar ypač nebuvo posėdžiškos nuotaikos,

nei galutine išvada reikiamo susidomėjimo.

Šiame posėdyje vėl iš visų karščiausiai ir daugiausia šnekėjęs p. Kavaliūnas. Jis ir kiti jo bendraminčiai rėmė tą pradžioje Placius pasiūlymą atmesti neigiamus atsiliepimus, vėl dėl to kad tūli kritiškai kritiko kavygos nematę, kritikavo tai, ko vadovėlyje nėra, (su-prask to parašo "Pažangos Kolūky", bet yra kolūkiškas); kritiko kavytai, kas buvo ir genocido parodoje; pasirašę slaptyvardžiais, rašė žemo lygio kritikas: tai yra "šmeižtas"; tartum Irgi Tėvas būtų tikra pavardė, o jo kūrinys aukšto lygio, teisingas. (Žiūr. "Apie recenzentus, nemačiusius kny-gos". Juozas Masiulionis "Draug-as" 1973. VIII. 25 d.)... Vadovėlis vėl pogrįstas, atmestos kritikos, einančios prieš lietuvišką mokyklą. O vadovėlio priimtinumą dar stipriai rėmė 12000 dol. išleisti jam tokiam gimti.

Kritikų iškeltas tariamas negeroves, o pagal Irgi Tėvą žadinančias meilę tėvynei, su "Gaila", mokiniams išaiškinti pavedama dėstantiems mokytojams. Ar ne tas pat pasikar-tojo kaip 1969 m. "Rūtelės" at-veju "Drauge" nurodyta iš keb-lios padėties išeitis?

Šitas išvadas parėmė vienas pensininkas mokytojas, savanoris kūrėjas dabar švietimo Tarybos narys, Juozas Tamulis, ir vienas iš auditorijos, paskubomis vadovėlių pavartęs, sakęs, nieko blogo nematęs.

Žinoma viena kita pavardė iš jaunesniųjų mokytojų, norėjusių šnekėti, bet nebuvo laiko, ir vyravo įspūdis, kad viskas aišku, ir kalbos nereikalingos.

Po tokių švietimo tarybos pirmininko ir kelių kitų, jį stiprinančių kalbų, akivaizdoje autorės, švietimo Tarybos... paprašyta, viešu balsavimu, pakelti ranką, kas už, būtent, už tai kas čia šnekėta. Pakilo rankų "tokia dauguma", jog kas prieš kas susilaiko, klausiti nereikėjo. Taip vadovėlis priimtas. Paprašyta padėkoti S. Jonynienei už gerai parašytą vadovėlių. Jai padėkoto ploji-mu.

Jeigu iš 40-ties tokios sudėties, tokiose aplinkybėse ir visos rankos būtų pakilusios, vadovėlių negalėtume laikyti priimtu.

(Bus daugiau)

PIGIAU IŠEINA

Skotas sako kitam:

— Mano žmona nuėjo pas akių gydytoją.

— Taigi tu pats akių gydytojas.

— Taip, bet aš brangiau imu.

VOITECHAS ZAMAROVSKIS

HETITAI

87.

Nuo įeinamų vartų, kuriuos saugojo akmeniniai liūtai arba skulptūriniai dievų atvaizdai, iki pat pagrindinių vartų tęsėsi eilės didingų akmenų blokų ir plėkščių su bareljais bei įrašais. Jie laisvai stovėjo ant žemų cokolių — lygiai taip, kaip po dvidešimt penkių amžių juos atkasė archeologai.

Teisybė, daugumas tų bareljų sukurta jau vėlesnėje epochoje. Tai tik provinciališkas atspindys to meno, kuris kitados gyvavo Hetitų imperijos sostinėje. Ir vis dėlto juose dar ryškūs būdingieji hetitų meno bruožai. Tad, žmogus, bent kiek susidūręs su senoviniu Artimųjų Rytų menu, niekad jų nesupainios su asirų — babiloniečių arba egiptiečių kūriniais. Hetitų menininkų kūryboje dominuoja bendras stilius, kurio normos riboja kūrybinę jų individualybę. Hetitų bareljais yra gilesnis, negu egiptiečių, o jo piešinys tvirtesnis, negu asirų — babiloniečių bareljų. Jame žymu atkaklesnis siekimas stiliizuoti ir kartu sodrios realistinės išraiškos. Hetitų skulptorius visada pradeda nuo galvos (ji jam visada ir išsina raiškesnė už likusias figūros dalį) ir kuria kažkaip nerūpestingai, nesistengdamas sujungti vaizdo elementų uždaros kompozicijos ryšiais.

Tokiais pat bruožais pasižymi ir gausybė smulkių bazalto, bronzos bei geležies figūrėlių, kurios buvo rastos pastatų griuvėsiuose: vyrų ir moterų galvos, sėdintys ir žiangiantys žmonės, dievai ir ypač vaikai, liturginės vėliavos ir kita, o žymia dailimi ir keramika.

Teisybė, šis menas neatitinka kriterių, kurį noromis nenoromis taikome kiekvienam meno kūriniui: jis neišlaiko palyginimo su daug vėlesniu klasikiniu graikų menu, kuris iki šiol mums yra ne tik norma, bet ir sunkiai prilygstamas pavyzdys. Hetitų menas yra paprastas. Iš pradžių jis visai nesužavi, bet atidžiam ir mąstliam stebėtojui ilgai nei palieka stipry, neblėstantį įspūdį. Norėdami vienu sakiniu apibūdinti jo vietą meno istorijoje, turėtume pasakyti, gal būt, taip: tai graikų meno pirmapavizdis, priešaustris, vos bebundantis jo pavasaris. Tai seniausios indoeuropietiškos kultūros menas, po kurio neliko nieko, išskyrus sudužusias viltis.

HETITŲ PALIKIMAS

"Tai iš tiesų didelis nuostolis kultūrai, kad Egėjo tautų invazija taip anksti nutraukė tos talentingos tautos kultūros klestėjimą ir pačią egzistenciją", — sakė Bedrichas Groznas. Ir turime pripažinti, kad jis buvo teisus.

Tad negalime apeiti klausimo: o kas būtų buvę, jeigu Hetitų imperija nebūtų buvusi sunaikinta, jeigu hetitų kultūros

nebūtų sutrypusi basa barbaro koja ir sukopojęs kruvinas asiro kalavijas?

Tačiau istorijos akivaizdoje toks klausimas neturi prasmės. Be to, bandydami jį atsakyti, nuklystume į fantazijos laukus, kurių visoje šioje knygoje taip skrupulingai vengėme. Užtat pagrįstas yra kitas klausimas: jeigu hetitai nugrimzdę už maršų giliau, negu mitinė Atlantida, tai ar žuvo ir jų indėlis į žmonijos kultūros lobyną?

Kultūros srityje niekam nepavyko įrodyti dėsnių, analogiško energijos tvarumo dėsniui fizikoje ir chemijoje. Ir vis dėlto kultūros be pėdsako neišnyksta. Dar praėjusiame amžiuje, pavyzdžiui, buvo manoma, kad graikų kultūra, kurios elementai iki šiol gyvi mūsų kultūroje (ir daug svaresni, negu paprastai vaizduojamės), užgimė vien iš Elados genijaus", kaip Atėnė iš Dzeuso galvos. Tačiau archeologiniai radiniai Mesopotamijoje ir Sirijoje parodė, jog didelė dalis to lobio kurį laiką me pačių graikų pelnytu. Tėra jų pagausintas kapitalas, paveldėtas iš babiloniečių, asirų, finikiečių ir egiptiečių. O naujausieji atradimai Anatolijoje rodo, kad šis kapitalas paveldėtas ir iš hetitų.

Svarbiausia čia ne tai, kad graikai iš žygių į Mažąją Aziją grįžta su hetitiško tipo šalmu arba kad Arionas parplaukia iš Mažosios Azijos į Graikiją su lyra, kurią pažįstame iš hetitiškų bareljų. Juk kla-

sikinės graikų kultūros giminė yra ne kontinentinė Graikija, bet Mažosios Azijos pakrantė su Efesu, Miletu, Halikarnasu ir Knidu, su Chijo, Lesbo ir Samo salomis — tasai puošnus apvadas, juosiantis platų auksklą, kadaikykštės hetitų imperijos. Graikų mitologijos tyrinėjimais įrodo, kad didelė dalis jų turinio graikai pasiėmė būtent tame krašte. O jeigu jie ten sėmėsi siužetus savo mitams, tai kodėl negalėjo pasiėmti ir dar ko nors? Sakykim, kad ir gamybinį įgūdžių (pavyzdžiui, geležies lydymo technikos, kurios atradėjų graikų tradicija laiko Gliauką iš Chijo), fizikos ir matematikos dėsnių, astronomijos ir medicinos žinių? Ar tik todėl, kad graikai mums nepasisekė, kur buvo tokios nuostabios ir taip greitai įgytos jų erudicijos šaltinis?

Dauguma mokslininkų būtent šitą senesniųjų mokslo laimėjimų estafetės perdavimą graikams — o per juos ir kitoms Europos tautoms — laiko didžiausiu istoriniu hetitų nuopelnu. Bosertas Hetitų imperiją vadina "tūtu iš Mesopotamijos į Graikiją" ir tvirtina, kad hetitai kartu su tiesioginiais savo įpėdiniais "mokė mūsų mokytojus" graikus. Groznas teigia, kad "senieji hetitai, persiėmę aukšta babiloniečių kultūra, buvo geriausi tarpininkai tarp Azijos ir Europos, Egėjo srities, Graikijos ir Romos". V. Struvė pritaria tiems vertinimams: "Hetitų kultūra turėjo didelę istorinę reikšmę, nes tie patys hetitai,

ties ir vėlesnio laikotarpio Mažosios Azijos tautos, kurioms atiteko hetitų palikimas, buvo svarbūs tarpininkai, perteikę babiloniečių kultūros laimėjimus tuometinės Europos tautoms".

Bet ne jau tuos laimėjimus hetitai teikė tik tuometinėms Europos tautoms, pirmiausia graikams, iš kurių paskui juos perėmė kiti europiečiai? Ne jau hetitai jais nesidalijo ir su Artimųjų Rytų tautomis, ypač žydais, finikiečiais ir dabartinio Irano bei Užkaukazės gyventojų pirmtakais? Gal ir tiesa, kad kai kuriuos hetitų kultūros elementus etruskai atnešė į Italiją, o keltai — į Vidurio ir Vakarų Europą tiesiogiai, be graikų tarpininkavimo? O jeigu kalbėtume tik apie graikus: iš tiesų, kiek hetitai paveikė graikų kultūrą ir kuo konkrečiai jų įtaka pasireiškė? Į visus tuos klausimus vienodai autoritetingi mokslininkai atsako skirtingai ir bemaž visada su išlygomis.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir plėnkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

Jos visad rašo

TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS

AKU, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR

DR. FANG C. LU

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford

Medical Building), Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —

8007 WEST 83rd PLACE

JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą

Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ

CHIRURGIJA

Tel. 695-0533

Fox Valley Medical Center

860 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEMLOCK 4-5849

Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.

antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 1-5, sekmadieniais 1-5.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL-KRAUCELIUNAITĖ

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS

6132 So. KEDZIE AVE.

Tel. WA 5-2670.

Neatsiliepiu — skambinti 471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.

Kitu laiku tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVIŠKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais 2-4 val. po pietų.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais 2-4 val. po pietų.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonas: 448-5545

P. ŠLEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: PProspect 6-5084

Rytų Berlyne

Pagal tradiciją Berlyno gyventojai giriasi, kad jų humoras turi Schnauze mit Herz (knygėlę su širdimi). Rytų Berlyne širdis tebėra kaip buvusi, bet knygelė atrodo priklausanti į žemes besirašiančiam gyvuliui.

Yra labai rimtas pagrindas, kad humoras Rytų Berlyne lieka nepasakojamas. Liežuviai atsipalaiduoja tik tarp patikimiausių bičiulių. Netrukus po 2. Didžiojo karo du populiariausi Rytų Vokietijos klounai vaidino pargarsėjusį skečą. Jame buvo scena, kur klounai dekoravo savo naują butą. Po keletos įprastinių kvailių, klūvinėjų ir griuvėnių virš baldų, klounai išėjo valandžiukę ir vėl grįžo nešdami dviem dideliais paveikslais, iš kurių vienas buvo Stalino, o kitame — Lenino atvaizdai. Klounai kilnojo ir dėstė paveikslus įvairiuose "buto" pašaliuose, iš kailio nardamiesi ieškodami jiems tinkamiausios vietos. Pagaliau vienu komišku momentu

tu vienas klounas pasakė: "Niekaip negaliu apsispręsti. Nežinau, ar būtų geriausia juos pakabinti, ar pastatyti prie sienos". (Vokiškai "haengen" reiškia ir pakabinti).

Kitą dieną ne pavelkslai buvo pakabinti, o klounai pakarti. Nuo tolei berlyniečiai viešai labai respektuoja vyriausybės troškimą būti nekritikuojamai. Tačiau šita cenzūra, greta su kitomis spaudos priemonėmis, vartojamomis kraštui kontroliuoti, tik padidino vidutinio piliečio potraukį atakuoti komunistinę sistemą. Iš tikrųjų Rytų berlyniečiai atrodo apstėti geismo atakuoti (ir tuo būdu pažeminti) kiekvieną savo gyvenimo reiškinių komunistinėje santvarkoje. O privatus juokai yra jų pagrindinė priemonė savo kritikai reikšti.

Iškilus Watergate'ui, net įtakingiausi Rytų berlyniečiai tik, kad amerikiečiai gali ir tikrai atvirai kritikuoti prezidentą Nixoną. Šis faktas davė pagrindą šokiama šamajui: "Nagi, mes turime tokią pat kalbos laisvę, kaip jūs, amerikiečiai. Jūs galite atvirai kritikuoti Niksoną, o taip pat ir mums valia tai daryti". R. E.

Demokratinė respublika

Komunistinė Vokietijos dalis vadinama Deutsche Demokratische Republik, kurios santrumpa iš inicialų (akronimas) yra DDR. Bet jos piliečiai su pašaipia teigia, kad kalbamasis akronimas sudarytas iš žodžių Der Dumme Rest, t. y. kvailasis likutis, kuris nebuvo pakankamai judrus pabėgti prieš sienos pastatymą. Vyriausybė niekada "sienos" (Mauer) žodžio nevartoja, visada temini Staatsgrenze (valstybės sieną). Oficialiai skelbiama, kad siena buvusi pastatyta, norint apsaugoti nuo šnipų iš Vakarų. Šis absurdiškas aiškinimas net nenusipelno juokdarių dėmesio. Kiekvienas žino, kad nesuskaitomi milijonai pabėgo prieš pastatant sieną ir kad nėra jokio reikalo aiškinti jos atsiradimo priežistį. Tačiau yra begalinė daugybė juokų apie patį bėgimą per sieną.

Pabėgimo vainikuojamasis juokas liečia visą kraštą (DDR). Norint kaip reikiant suprasti, reikia žinoti, kad DDR veda tokią politiką, kuri leidžia iš krašto išvykti moterims, senesnėms daugiau kaip 60 metų, ir vyrams, vyresniems per 65 metų. Šią politiką komunistai įvedė, norėdami paskatinti pensininkus išsikraustyti į Vakarų, nes iš 17 milijonų gyventojų vienas trečiadalis yra pensininkai, o išmokos jiems sudaro didelę našą respublikai. Kadangi DDR vokiečių kalboje yra moteriškosios giminės, tai juokas skamba šiaip: "Ar žinai, kad DDR nebebus valstybė 2008 metais? — Ne, o dėl ko? — Matai, ji bus šešiasdešimt metų amžiaus ir galės kraustyti į Vakarų". R. E.

MIRĖ PULKININKAS VLADAS SIDZIKAS

Tik ką gauta žinia, kad 1974 m. sausio 26 dieną Lietuvoje. Šakių apskr., Šiaudinėje mirė Lietuvos kariuomenės pulkininkas Vladas Sidzikauskas, diplomato Vaclovo Sidzikausko, guodžio pradžioje mirusio New Yorke, brolio.

Velionis Vladas paliko Amerikoje žmoną Aidą, dukterį Liutą, sūnų Vladą, brolių Braną ir Švogerį J. Kauną. Lietuvoje — dvi seseris mokyt. Oną Kaunienę ir Bronę Vaicaitienę.

ROCKFORD, ILL.

Vasario 16 d. paminėjimas

Laiko nedaug liko, bet mūsų AL T-bos skyriaus pirm. Petras Sernas ir jo pagalbininkai jau darbuojasi iškilmingiau, gražiau atžymėti tą vieną brangią dieną Lietuvos istorijoje kaip pirmiau būdavo atžymėta mūsų kolonijoje. Per kančias, ašaras ir kraują po šimtų metų nepriklausomybės lietuvių būta.

mybės lietuvių būta. Lietuvių Tarybos garbingi vyrai Vilniuje nepriklausomybės akto pasirašė vasario 16 d. 1918 metais.

Rodosi, visai neseniai, o jau 56 metai. Po ne ilgo laisvo gyvenimo Lietuva tik pražydo, įsikūrė, laimėjo visų tautų pripažinimą, ir vėl tu pačių, tik raudonų rusų Lietuva tampa okupuota, kuriuos lietuviai gerai pažįsta. Visų laisvų žalių lietuviai minės Vasario 16 d. iškilmingai. Sudės aukas ant laisvės aukuro, savo tėvynei vaduoti.

Lietuva liko pažeista, bet dvasioje stipri, taip mes turime susirinkti sekmadienį, vasario 17 d. į lietuvių bažnyčią 12 val. dienos. Bus atnaušiamos mišios už žuvusių kovose dėl Lietuvos laisvės. Giedos Janina Šalnienė iš Chicago, taipgi dalyvaus Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės atstovai, o po pamaldų visi į lietuvių klubą, kur 2 val. prasidės turininga programa. Kalbės svečias teis. Algirdas Budreckas, dainuos sol. J. Šalnienė, prisidės Rockfordo jaunuolių menininkai.

A. A.

DR. MARTYNUI ANYSUI

mirus,

Jo žmonai Valerijai, sūnui Jurgiui, dukrai Gražinai Slavėnienei, broliui Jonui ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą

Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija

Mažosios Lietuvos Kilniam Sūnui, Klaidpėdos Gubernatūros Tarėjui, Dideliam Mažlietuvių Veikėjui ir Mokslo Vyrui

DR. MARTYNUI ANYSUI

staigiai mirus Toronte, reiškiamo gilią užuojautą Jo žmonai Valerijai, sūnui Prof. Jurgiui su žmona, dukrai Gražinai Slavėnienei su šeima, Jo broliui Jonui, Tarybos nariui, su šeima bei visiems giminėms ir artimiesiems

Lietuvių Evangelikų Taryba

PADĖKA

Mūsų brangiai Mamytei,

A. A.

BIRUTEI NOVICKIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkome artimiesiems, draugams ir pažįstamiems už suteiktą nuoširdumą, užuojautą ir pagalbą. Mamytės atminimą pagerbūsime gėlemis, užpašiusiems šv. Mišias ir aukas Tautos Fondui, Kultūros Židiniui ir Lietuvių Fondui.

Taip pat ačiū už atsilankymą į atsisveikinimą ir palydėjusius į paskutinio poilsio vietą.

Motinos Monikos Grigaitienės ir visų giminių vardu Ačiū.

DUKTĖ ZIVILĖ IR

SŪNUS SIGITAS

A. + A.

ELENA BARAKAUSKAS

Balzarytė

Gyveno 6606 So. Talman Ave., Chicago, Ill.

Mirė 1974 m. sausio mėn. 28 dieną, 10:05 val. vak., sulaukusi 79 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Šiaulių apskr.

Amerikoje išgyveno 25 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Antanas, sūnus Algis, mirtį Bronė, 2 anūks: Onutė ir Bronė, 3 seserys — Rozalija Kurmauskienė (gyv. Detroit, Michigan), Ona Balzarytė ir Lietuvoje Valerija Rutkauskienė, 2 broliai — Petras ir Jonas Balzarai su šeimomis ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį 7 val. vak. Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, vasario 2 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Sv. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūde:

Vyras, sūnus, mirtį ir anūks.

Laidotuvių Direktorai: Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Linksminkitės Viešpačių ir džiugaukite teisieji, ir krikštinkite visi tiesąirdžiai". Psalmė 32:11.

Mes manome, kad visi šiuo straipsnelių skaitytojai įvertina šias palaimintas žinutes ir linksmis Viešpatyje, o ne nykstančiais pasauliniais dalykais. Kuris visados rūpinasi ir mąsto tik apie žemiškus dalykus, to džiaugsmas bus sutrukdytas. Visi gi, kurie širdis neklaidingai, turi girti Viešpatį ir linksmis krikštinti, žinodami, kad jų kūno silpnybės yra apdengtos ir kad tikstantmetis teisingas Kristaus karaliavimas yra visai arti.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Tel.: G.Rovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel.: T.Ownhall 3-2108-9

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽONMS VISTA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 65th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

Litter doesn't throw itself away. Litter doesn't just happen. People cause it—and only people can prevent it. "People" means you. Keep America Beautiful.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ SUSIRINKIMAS

Praeitį sekmadienį, sausio dieną Dariaus Girėno salėje įvyko Lietuvių Tautinių Kapinių metinis susirinkimas. Rektoriai perskaitė praeitais metais dirbtų darbų pranešimus, išlausė kelių skylių savininkų pasiūlymus.

PROTOKOLAS

Lietuvių Tautinių Kapinių prezidentas Povilas Daubaras pradėjo susirinkimą 1:15 min. po pietų. Pirmiausia jis pravedė kapinių direktorių vardošaukį ir paprašė direktorius, susirinkime neinančius pareigų, ateiti prie prezidiumo stalo. Prie stalo buvo pakviesti direktoriai: Povilas Daubaras, Martynas Gudelis, Jonas Jokubonis, Bruno Klemka, Walter Slench ir Jonas Zalatoris. Povilas Milasevičius ir Algirdas Mickevičius tikrino įėjimo korteleles, o Gustas K. Rimkus sirgo ir susirinkime negalėjo dalyvauti.

Povilas Daubaras paprašė visus skylių savininkus atsistoti ir tylos minute pagerbti visus Lietuvių, praeitais metais mi-

rusius ir palaidotus Lietuvių Tautinėse Kapinėse. Po minutės, Daubaras pasiūlė tokią dienotvarkę šiam susirinkimui: 1. Praeitų metų visuotinio susirinkimo protokolo patvirtimas, 2. Direktorių katalikų laikraštis Catholic Film Newsletter apibūdino filmą "The Exorcist" recenzijoje, kurioje reiškiamas katalikų teologų nuomonė dėl atgijusio troluotų ("apsėsti") nieku nekaltus žmones. Apie tokį vienos dvylikametės mergaitės "apsėdimą" visas "Exorcist" filmas ir sukasi.

Nors katalikų kunigai šiais moderniais laikais skeptiškai žiūri į demonus ir apsidimus, tačiau vienas Lojolos universiteto mokytojas dominikonas kun. Richard Wood pasisakė trumpu laiku gavęs 23 prašymus skaityti egzortus. Jis ištikins, kad tai yra novelės "The Exorcist" ir to paties vardo filmo poveikis. Tos novelės esą atspausdinta jau 7 milijonai kopijų. Taip pat padidėjęs paerikalavimas tokių knygų kaip "Satan is Alive and Well on Planet Earth" ir "The Rites of Exorcism".

3. Daubaras pranešė, kad šiais metais turėsime rinkti šešis direktorius. Penkiems baigėsi 6 metų terminas, o vienas dėl ligos negali eiti pareigų. Gustas Rimkus nebeatvažiavo į susirinkimus ir vargu ar galės atvažiuoti. Prieš renkant direktorius, Daubaras pasiūlė išrinkti trijų skylių savininkų komisiją balsams skaičiuoti ir prašė siūlyti kandidatus. Komisijon balsams skaičiuoti pasiūlyti šie kandidatai: 1. Petras Bružas, 2. Julia Pocius ir 3. John Drevin. Buvo pasiūlyta dar prie komisijos pridėti 1. Josephine Mileriūtę, A. Chapą ir Helen Bogden.

Sudarius komisiją, pasiūlyti šie kandidatai kapinių direktorių pareigoms: 1. Povilas Daubaras, 2. Bruno Klemka, 3. Jonas Jokubonis, 4. Martynas Gudelis, 5. Kazys Mačiukas, 6. Vincas Mankus, 7. A. Povilionis - Powell, 8. Alfonsas Dargis, 9. Mathew Batutis ir 10. Peter Dapser.

Komisija ilgai skaičiavusi balsus, paskelbė tokius balsavimo rezultatus: Daubaras gavo 54 balsus, Klemka gavo 63, Jokubonis gavo 66, Gudelis 61 balsą, Mačiukas gavo 44, Mankus gavo 45, Povilionis gavo 84, Dargis gavo 72, Batutis gavo 69, o Dapseris gavo 60. Komisijos pirmininkei Mileriūtei perskaičius suskačiuotus balsus, Daubaras uždarė susirinkimą 4:48 PM.

Kiti dienotvarkės punktai nebuvo svarstyti, nes daugelis skylių savininkų nelaukė, kol balsai bus suskačiuoti, bet išvaikščiojo.

Pirmininkas Povilas Daubaras Sekretorius Martynas Gudelis (Bus daugiau)

TRUMPAI

— John Doba, East Hampton, NY, atsiuntė oro paštu tokį laišką: "Siūniu jums čekį \$50 už kalendorių". Ir kitomis progomis. J. Doba yra gausiai parėmęs Naujienas taip pat suradęs naujų skaitytojų bei jas užsąkęs savo draugams. Anksčiau yra įvykę dėl Lietuvos ir lietuvių nuostabių dalykų. Jų kaip matome, įvyksta ir dabar.

— Nick M. Matulis, gyv. Hot Springs, Ark., anksčiau gyvenęs Chicagoje ir dalyvavęs lietuviškos organizacijos bei jų darbuose, pratepsdamas penumertą, atsiuntė vėjui 28 dol. Jis taip pat vienas iš pirmųjų atsiliepė į Naujienų vėją su stambia auka.

— Ponia Julija Galskis, Naujienų rėmėja iš šiaurinės miesto apylinkės, praeitų metų pabaigoje artimųjų tarpe atšventė 90 metų amžiaus sukaktuves. Šiomis dienomis ji sunkiai susirgo. Gydyto Loretos ligoninėje, prižiūrima dr. Kisieliūso. Nelaimės ir džiaugsmo valandose su ja yra kartu geras sūnus Vitautas Galskis, gyv. Elmwood Parke, taip pat Pijaus Žalnio šeima ir kiti artimieji.

— Jonas G. Evans Sr., žinomas veikėjas ir puikus organizatorius telkiant įėjus bei lėšas bendriems darbams, šiomis dienomis turėjo savo bei šeimos paminėjimus įvykius: jis pats sulaukė 57 m. amžiaus ir tai tyliai atšventė dr. Aleksandro Šimkaus šeimoje, jo sūnus John G. Evans Jr. ir marti Eleonora susilaukė sūnų Jason John, o ant rasis sūnus Stanley P. Evans susilaukė savo sūnų Carol Petrošūte ir ruošiasi vestuvėms rudeniui baigiantis.

— Dr. Kazys Bobelis, Alto pirmininkas, pakviestas kalbėti New Yorko lietuviams Nepri-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

FACTORY
Chucker operator experienced to set-up and operate automatic and hand operate Harding Chucker. Must be able to read prints and use measuring instruments. Full benefits program. Call BILL SCHWARTZ at 259-1620.

SPOT NAILS, INC.
1645 Greenleaf
Elk Grove Village, Ill.
An equal opportunity employer.

A. G. AUTO REBUILDERS reikalingas auto body comb. man, exp. Gerios darbo sąlygos, apmokamos atostogos ir šventadieniai. 3518-24 W. 63 St. Tel. 776-5888.

MAINTENANCE BUILDING SERVICES
Far southside manufacturing company needs man to maintain boilers, fire system, and do general plant maintenance. Call Mr. LORENZ 995-1100

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGA NAMŲ ŠEIMININKĖ
Gera ir pastovi vieta. Duodamas privatus kambarys ir alga. Materialai, galiniai gyventi ir dirbti lengvo valymo darbus dirbančios poros ir 8 m. dukters šeimoje. Glen Ellyn apylinkė. Skambinti angliskiai. Tel. 858-0095 vakarais ir savaitgaliais.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

RENDUOJAMAS SVARUS FURNITUOTAS ir nebrangus kambarys vyriui, moteriškai arba porai. Visi didelio buto patogumai. Labai geras susisiekimas. YA 7-6634.

klausomybės šventės minėjime vasario 17 d. Kultūros židinyje. Be turtingos programos, ten bus Lietuvių dailininkų darbų paroda, kuri atidaroma vasario 9 dieną.

— Sol. Benediktas Povilavičius, So. Boston, Mass., išleido dainų ir operos arijų plokštele. Joje yra 7 dainos ir 5 arijos.

— Amerikos Lietuvių Tarybos Brocktono skyrius rengia Lietuvos nepriklausomybės minėjimą vasario 24 d. 3 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Kalbės Vlko narys, Stasys Lušys. Meninė dalyje bus parapijos choras, diriguojamas kompoz. Juliaus Gaidelio ir lituanistikos mokiniai, vadovaujami mokyto. E. Ribokienės. Iškilmingos pamaldos bus 10 val. ryto. Brocktono ir apylinkės lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

— Antano Walskio 3259 W. Pierce Ave. du kartus plėšikai bandė išlupti brangų priekinių durų stiklą, bet jiems nepasisekė. Praeitį penktadienį nuo porčių pusės į šlaunį langą ir įlindo į pirmame aukšte gyvenančios moters butą, kuri dieboms metu buvo darbovietėje. Parėjęsi namo rado butą išversėtą. Paimtas deimantinis žiedas, laikrodėlis ir daug kitų daiktų bei pasirašytas čekis. Northsideje jau ne pirmas atsitikimas, kad dienos metu apilėšia namus.

— Dail. Antanas Petrikonis, meno galerijos ir gėlių parduotuvės savininkas, 3215 W. 63rd St., prieš kiek laiko paslydo ant ledo ir skaudžiai susižeidė koją. Po poros savaitių Loyolos ligoninėje gydymosi, sugrįžė į namus. Bet dar negali vaikščioti, tiksliai ant ratukų važinėja ir bando su ramentais vaikščioti. Linkėtina jam greitai pasveikti.

— Moterų dailininkių grupė buvo surengusi Jaunimo centro kavinėje savo darbų parodėlę. Atsirado meno mėgėjų, kurie nenorėjo pinigų mokėti, tai pustužiniui paveikslų "pritaikė" kojas ir jie "išmaršavo"...

— Skulptorius Dagys iš Kanados domisi "Naujienose" spausdinamais straipsniais apie meną. Jis tarp kita ko rašo: "Ką aš vasarą prie vilos apkalčiau, — dabar jau pabaigiau išbaigti. Daugumoje nedidelės figūros, apie 20" ir iš obels medžio, nes obelis yra gražus, tamsiai rudas — raudonas medis".

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVING

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-771

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRrospect 8-2234

DEL SILPNOS SVEIKATOS, PIGIAI PARDUODAMAS
pusantro aukšto, 8 kambarių, 4 miegamų, mūrinis namas. Kabininė virtuvė, 2 automobilių garažas. Oakley Ave ir 71 St. apylinkė. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 434-3156.

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAD DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNAMOJO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitur

YEAR ROUND EXECUTIVE TYPE
4 bedroom residence in Michiana Shores, Michigan. Central air condition. Call 750-0500

WANTED
2 or more acres of land with house in Miami, Hialeah or Homestead area in FLORIDA. Write or call: Miss EUGENIA AMBROSE, 3311 So. HALSTED ST., CHICAGO ILL. 60608. Tel.: 376-5126

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas pardavimas

REAL ESTATE
Prašų paliudijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo Informacijos
INSURANCE

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 St. (prie Sacramento) Tel. 436-7878

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REmpublic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4924 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

D E M E S I O
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — SKI EIDŽIA SVIESĄ

A. G. AUTO REBUILDER
Čia automobilių išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sažiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

REMKITE TUOS RIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOS"

NAUJOJI GOLD COAST INN
Geras lietuvių ir amerikiečių maistas yra mūsų specialybė. Priimami užsakymai grupinėms sueigoms gimtadienių, laidotuvių ir kitoms progoms, pasirenkant geriausią šeimos stiliaus maistą ir įėjimus.
LARRY IR BEA LAURIAN
Naujieji Savininkai
2525 West 71st Street. Chicago, Ill. 60629. Tel. HE 4-4149

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustytais ir rankiais. Ilgų metų patirtimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, coloriniai Certificate.
V. VALANTINAS

J. AUGUSTAITIS
ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA
154 pusl. knyga. Kaina \$2.00

ei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmogės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis, ne negali užsisakyti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, pridėdant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS
739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gave pinigų, tuojau knyga pas Jus.

Lietuviams reikalinga literatūra
Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis, a suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai anelidžiant Lietuvą, bėgimo nuo bolševikų ir gyvenimo tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelis kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta skutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra ryškios nesikeičiančios komunizmo klaidingumas paverdant tautas ir menis. 270 psl. \$4.00.

ŽIKAGIETIS ISPODZIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVŲ. ntor buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakioose, lašėdnie ir Palangioje. Vaidžioje aprašoma, ka ti ten matė, kokias ilbas girdėjo ir ka tai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat versta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionė į Lietuvą išpūdi. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGS. Anrius pastabuma neaagauna infuristai ir agitatoriai mmoacanda bei maskavimai. Abi knygos parašytos lenkų, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. Istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJOUS SUKAKTIES PARASTĖJE. psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, JANUARY 31, 1974